

Raadsvergadering 10 november 2025

Documentnummer: D/25/210030

Zaaknummer: Z/25/140257

Onderwerp:	Programmabegroting 2026
Van:	College (portefeuillehouder Cretskens)
Voorstel:	1. Programmabegroting 2026 inclusief meerjarenbegroting 2027-2029 vast te stellen.

Inleiding:

De begroting 2026 staat in het teken van financiële stabiliteit, waarmaken van ambities en het behoud van maatschappelijke kwaliteit. Binnen gemeenten, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid is al geruime tijd gesproken over het zogenoemde 'ravijnjaar' 2026. Dit jaar zou gepaard gaan met een aanzienlijke korting op de algemene uitkering, waardoor het financiële perspectief voor gemeenten onder druk kwam te staan.

De voorjaarsnota van april 2025 bracht enige verlichting. Door extra middelen voor jeugdzorg, een demping van de terugval in het gemeentefonds en incidentele bijdragen zijn de grootste financiële zorgen voor 2026 en 2027 voorlopig afgewend. Tegelijkertijd blijft waakzaamheid geboden, aangezien 2028 zich aandient als het nieuwe ravijnjaar, mede door aangekondigde bezuinigingen op het sociaal domein.

Om inzicht te krijgen in het financiële meerjarenperspectief is in het voorjaar van 2025 een analyse gemaakt van de periode 2026-2029. Deze financiële foto, besproken tijdens een themabijeenkomst op 22 april 2025 met raads- en collegeleden, liet een stevig structureel begrotingstekort zien. Tijdens deze bijeenkomst zijn oplossingsrichtingen verkend om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen waarbij de lijn voor het financieel beleid die is beschreven in het Coalitieakkoord 2022-2026 is vastgehouden.

Coalitieakkoord 2022-2026:

"Het behoedzame financiële beleid heeft ertoe geleid dat de gemeente Maasgouw een gezonde financiële positie heeft. We willen een robuuste reservepositie houden om in te kunnen spelen op opgaven in de toekomst die we nu nog niet kunnen voorzien. Als geen dekking aanwezig is voor nieuwe investeringen die noodzakelijk zijn dan wordt deze dekking gezocht in een "kwadrant" met de volgende varianten: heroverweging van bestaand beleid, heroverweging van nieuw beleid, inzet van reserves of verhoging van belastingen."

Naar aanleiding van het gepresenteerde tekort over de jaren 2026 tot en met 2029, zoals opgenomen in de kadernota 2026, zijn wij in het voorjaar 2025 gestart met een heroverwegingstraject.

In dit heroverwegingstraject zijn de volgende oplossingsrichtingen besproken:

- verhogen van inkomsten;
- reëel en risicovol begroten;
- uitvoeren nieuw beleid en
- besparen bestaand beleid.

Naast de oplossingsrichtingen zijn tevens autonome en nieuwe ontwikkelingen meegenomen. Voor meer informatie verwijzen wij naar hoofdstuk 1.2 en 1.3 in de Programmabegroting 2026.

In voorbereiding op de Programmabegroting 2026 zijn nieuwe beleidsacties en bijbehorende kosten in kaart gebracht. De eerste uitkomsten van het heroverwegingstraject zijn verwerkt in de Kadernota 2026, vastgesteld door de gemeenteraad op 8 juli 2025. Samen met de meicirculaire 2025 vormde dit het uitgangspunt voor de verdere uitwerking van de begroting.

De financiële effecten van de voorjaarsnota zijn inmiddels verwerkt, met als resultaat een hogere tegemoetkoming uit het gemeentefonds dan eerder verwacht. Op basis van de meest recente inzichten is gekozen voor een sluitende begroting voor alle jaren. De combinatie van maatregelen in deze begroting is noodzakelijk om de financiële gezondheid van de gemeente Maasgouw te waarborgen. Hierdoor blijven ambities (samen met u als inwoners) haalbaar, maatschappelijke voorzieningen op hoog niveau beschikbaar en de kwaliteit van de openbare ruimte gewaarborgd.

Kortom: **"Ruimte voor de toekomst"**.

Beslispunten:

1. Programmabegroting 2026 inclusief meerjarenbegroting 2027-2029 vast te stellen

Argumenten:

- 1.1 De Programmabegroting 2026 betreft het voorgenomen beleid met beoogde resultaten en budgetten voor het jaar 2026 inclusief meerjarenraming 2027-2029.
- 1.2 In de Programmabegroting 2026 zijn het merendeel van de voorstellen vanuit de Kadernota 2026 geheel, gedeeltelijk of gewijzigd financieel verwerkt. De volledige vertaling van Kadernota 2026 naar Programmabegroting 2026 is opgenomen in hoofdstuk 1.2 Heroverwegingen met oog op het meerjarenperspectief en hoofdstuk 1.3 de Financiële foto 2026-2029 waarbij alle cijfers samenkomen.

Risico's:

- 1.1 De Programmabegroting 2026 in meerjarig sluitend in alle jaarschijven. Er heeft op basis van de huidige inzichten een zo realistisch mogelijke (financiële) vertaling plaatsgevonden van alle relevante ontwikkelingen. Door een aantal onzekerheden is er sprake van een grotere mate van onvoorspelbaarheid. De risico's die hieruit voortvloeien zijn beschreven en zoveel mogelijk gekwantificeerd in de hoofdstuk 4.2 paragraaf weerstandsvermogen & risicobeheersing. Over de voortgang wordt gerapporteerd in de Proraps.
- 1.2 De begroting 2026 is opgesteld met financiële vertaling van de Meicirculaire 2025. Begin oktober 2025 zijn de uitkomsten van de Septemercirculaire 2025 bekend. Zodra de resultaten voor Maasgouw zijn doorgerekend, worden deze via een Raadsinformatiebrief toegestuurd. Deze resultaten kunnen vervolgens worden meegenomen in de beraadslaging bij besluitvorming over de begroting 2026. In financiële zin zullen de resultaten worden verwerkt via een begrotingswijziging in de 2^e Prorap 2025.

Samenhang met andere beleidsdocumenten:

De Programmabegroting 2026 beschrijft op welke wijze in 2026 uitvoering wordt gegeven aan het Coalitieakkoord 2022-2026 en de Kadernota 2026. De begroting vormt een planningsdocument binnen de planning- en controlcyclus.

Communicatie:

Via de gebruikelijke media wordt aandacht gegeven aan de Programmabegroting 2026 en de gevolgen daarvan voor de burgers. Verder wordt de Programmabegroting 2026 (in het kader van de toezichthoudende functie) aangeboden aan de Provincie Limburg en het Ministerie van BZK.

Financiën

Een begroting waarbij de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn spreekt natuurlijk voor zich. Echter is het ook noodzakelijk dat de begroting structureel in evenwicht is. Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Hieronder wordt het structurele begrotingssaldo weergegeven.

(bedragen x € 1.000)				
Structureel begrotingssaldo	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten voor mutaties reserves	-441	-445	-1.000	-571
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	801	671	1.068	948
Begrotingssaldo	360	226	68	377
Waarvan incidenteel baten en lasten (saldo)	-367	-97	-15	-15
Structureel begrotingssaldo	727	323	83	392

Bij het opstellen van de Kadernota 2026 heeft er een traject heroverwegingen met oog op het meerjarenperspectief plaatsgevonden om te komen tot een sluitende begroting. Alle informatie over dit traject is opgenomen in de Programmabegroting 2026 in hoofdstuk 1.2.

De financiële foto 2026-2029 is gespecificeerd opgenomen in hoofdstuk 1.3 van de Programmabegroting 2026 met het volgende begrotingssaldo:

(bedragen x € 1.000)				
Programmabegroting 2026	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo	360	226	69	377
	Voordelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig

De raad kan bij de besluitvorming een andere afweging maken over de inzet van middelen dan het voorstel op basis van de voorliggende Programmabegroting 2026. Vanuit financieel perspectief is het in het kader van een structureel sluitende begroting van belang om daarbij de dekking aan te geven indien er aanvullende beleidswensen zijn. Op basis van de gekozen oplossingsrichtingen (bijstellen nieuw beleid, besparen bestaand beleid, verhogen inkomsten en reëel/risicovol begroten) kan overwogen worden welke dekkingsmogelijkheden ingezet kunnen worden. Daarbij dient de kanttekening geplaatst te worden dat de reserve alleen ingezet kan worden als dekkingsmiddel voor incidentele uitgaven.

Planning en uitvoering:

Omschrijving	Datum
Indienen technische vragen	06 oktober 2025
Beantwoording technische vragen	17 oktober 2025
Aanlevering vragen n.a.v. beantwoording technische vragen aan griffie	20 oktober 2025
Inloopavond technische vragen raadsfracties	23 oktober 2025
Commissievergadering	28 oktober 2025
Begrotingsvergadering	10 november 2025
Uiterlijk aanbieden begroting bij Provincie	15 november 2025

Bijlagen:

1. Bijlage 1: Programmabegroting 2026;
2. Bijlage 2: Raadsbesluit Programmabegroting 2026.

Ondertekening:

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

C.M. Keersmaekers

D.W.J. Schneider